

บทที่ 3

ระเบียบวิธีในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านสามารถใช้ตำแหน่งของตนในการเป็นนายหน้าธุรกิจที่ดิน โดยมีจุดประสงค์ที่ต้องการเน้นศึกษาให้ทราบว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านได้มีฐานะเป็นตัวเชื่อมหรือตัวกลางระหว่างนักธุรกิจที่ดินกับประชาชนในชุมชน นอกจากนี้ยังต้องการที่จะทราบถึงประเด็นการติดต่อระหว่างกำนันผู้ใหญ่บ้านกับนักธุรกิจและประเด็นการติดต่อระหว่างกำนันผู้ใหญ่บ้านกับประชาชนในชุมชน ปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นนายหน้าธุรกิจที่ดินของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากในการศึกษาครั้งนี้ข้อมูลที่ต้องการทราบนั้น ล้วนแล้วแต่เป็นข้อมูลที่บ่งบอกถึงพฤติกรรมในการเป็นนายหน้าธุรกิจที่ดินของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์เชื่อถือได้นั้นจำเป็นต้องมีการกำหนดวิธีการวิจัยไว้อย่างรัดกุมถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมทั้งสามารถนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากประชากรในกลุ่มต่างๆ มาทำการตรวจสอบยืนยันซึ่งกันและกันได้ อันจะทำให้การศึกษาวิจัยเกิดความน่าเชื่อถือและเกิดประโยชน์ทางวิชาการ ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาวิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษาวิจัยดังนี้

3.1 วิธีการเก็บข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยนี้ได้กำหนดวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีการคือ

1) การวิจัยจากเอกสาร ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกำนันผู้ใหญ่บ้านและการซื้อขายที่ดิน ซึ่งนักวิชาการไทยและต่างประเทศได้ศึกษาไว้ทั้งในรูปของตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังได้ค้นคว้าเกี่ยวกับแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ แนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจ แนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำ แนวความคิดเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนและหลักเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อนำมาประกอบของการศึกษาวิจัย แหล่งข้อมูลส่วนใหญ่ที่ใช้ในการค้นคว้าได้มาจากห้องสมุดคณะสังคมศาสตร์ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ว่าการกิ่งอำเภอแม่ออนและที่ว่าการอำเภอสันกำแพง เป็นต้น

การศึกษาจากเอกสารนี้ใช้เวลาการศึกษาตั้งแต่เริ่มแรกของการวิจัยจนกระทั่งเสร็จสิ้นการวิจัย ใช้เวลาประมาณ 1 ปี

2) การวิจัยภาคสนาม ในการวิจัยภาคสนามนี้จะใช้วิธีการสัมภาษณ์ปลายเปิดเพื่อสำรวจความคิดเห็น ทรรศนคติ การติดต่อสัมพันธ์และพฤติกรรม ในเรื่องของธุรกิจที่ดิน โดยที่ถือว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นประชากรเป้าหมายที่ต้องการศึกษาโดยตรง จึงได้กระทำการสัมภาษณ์กำนันผู้ใหญ่บ้าน นอกจากนี้ได้สัมภาษณ์ประชาชนในตำบลออนกลางที่ขายที่ดินและเจ้าพนักงานที่ดินกิ่งอำเภอแม่ออน เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาตรวจสอบยืนยันกันอีกด้วย การวิจัยภาคสนามนี้กระทำในพื้นที่ กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ โดยดำเนินการตั้งแต่เดือนกันยายน - ธันวาคม 2538 รวมระยะเวลาประมาณ 4 เดือน

3.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ในการศึกษครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ด้วยกันคือ

1. กำนันผู้ใหญ่บ้าน
2. ประชาชนที่ขายที่ดินในตำบลออนกลาง
3. เจ้าพนักงานที่ดิน

การใช้กลุ่มของกำนันผู้ใหญ่บ้านกับประชาชนที่ขายที่ดินมาเป็นหน่วยในการศึกษาก็เนื่องจากบุคคลทั้งสองกลุ่มเป็นผู้ที่ได้เข้ามากระทำความสัมพันธ์ในการซื้อขายที่ดินต่อกัน ซึ่งเป็นจุดสำคัญที่งานศึกษครั้งนี้ให้ความสนใจ ด้วยที่ต้องการที่จะศึกษาบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการเป็นนายหน้าธุรกิจที่ดิน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากทั้งสองกลุ่ม เพื่อที่จะตรวจสอบข้อมูลระหว่างทั้งสองกลุ่มได้อย่างถูกต้อง

ส่วนการใช้กลุ่มเจ้าพนักงานที่ดินมาเป็นประชากรในการศึกษานั้นเนื่องจาก เจ้าพนักงานที่ดินได้กระทำหน้าที่เกี่ยวกับการซื้อขายที่ดิน ย่อมที่จะรู้ถึงความสัมพันธ์ในเรื่องการซื้อขายที่ดินของกำนันผู้ใหญ่บ้านได้บ้างไม่มากนักน้อย ซึ่งสามารถที่จะช่วยให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ได้

อย่างไรก็ตามการให้ข้อมูลอาจจะคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงไปบ้างอันอาจเนื่องมาจากต้องการรักษาภาพพจน์ของตนที่มีต่อสาธารณชน หรืออาจเกรงว่าผลจากการให้ข้อมูลนั้นอาจส่งผลกระทบต่อตนเองในทางใดทางหนึ่ง ดังนั้นจึงได้นำข้อมูลจากทั้งสามกลุ่มมาตรวจสอบซึ่งกันและกัน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับเกิดความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

3.3 พื้นที่ในการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกเอาตำบลออนกลาง กิ่งอำเภอแม่อน จังหวัด เชียงใหม่เป็นพื้นที่ในการศึกษา เหตุที่เลือกตำบลออนกลาง เนื่องจากในตำบลนี้ได้มีการซื้อขายที่ดิน เป็นจำนวนมากและไม่ไกลจากอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่มากนัก รวมทั้งมีเส้นทางคมนาคมที่ สะดวกสบายและมีพื้นที่ไม่กว้างนัก นอกจากนี้ชุมชนมีลักษณะเป็นชุมชนชนบทที่กำนันผู้ใหญ่บ้านมี บทบาทอย่างมากต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน จึงทำให้มีความเหมาะสมสำหรับการศึกษา บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการเป็นนายหน้าธุรกิจที่ดิน

3.4 การกำหนดขนาดกลุ่มประชากรตัวอย่าง

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพและตำบลออนกลางมีพื้นที่ไม่มากนักจึง มีประชากรอยู่ไม่มากนัก คือ

- 1) จำนวนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวม 10 คน
- 2) จำนวนประชาชนรวมทั้งตำบลประมาณ 4,390 คน
- 3) จำนวนเจ้าพนักงานที่ดิน 2 คน

จากข้อมูลประชากรทั้งหมดข้างต้น เราจึงสามารถที่จะกำหนดขนาดกลุ่มประชากรที่ใช้ในการ ศึกษาวิจัยได้ดังนี้

1. ขนาดตัวอย่างของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ใช้ประชากรที่มีอยู่ทั้งหมด คือ จำนวน 10 คน ใน การศึกษา
2. ขนาดตัวอย่างของประชาชน ใช้เฉพาะประชาชนที่ขายที่ดิน เป็นจำนวน 50 คน ในการ ศึกษา
3. ขนาดตัวอย่างของเจ้าพนักงานที่ดิน ใช้จำนวน 2 ตัวอย่าง

โดยสรุปแล้ว ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะใช้ประชากรตัวอย่างในการศึกษา รวมทั้งสิ้น 62 ตัวอย่างดังนี้

1. กำนันผู้ใหญ่บ้าน 10 ตัวอย่าง
2. ประชากรที่ขายที่ดิน 50 ตัวอย่าง
3. เจ้าพนักงานที่ดิน 2 ตัวอย่าง

8.5 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบกับพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาไม่กว้างและประชากรไม่มากนัก ดังนั้นผู้ศึกษาได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างดังนี้

1) กำนันผู้ใหญ่บ้าน ใช้ประชากรทั้งหมดจำนวน 10 คน

2) ประชาชนที่ขายที่ดิน ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยสุ่มจากทุกหมู่บ้านในตำบล โดยแต่ละหมู่บ้านได้สุ่มตัวอย่างหมู่บ้านละ 5 คนจากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ ใช้ตัวอย่างเฉพาะประชาชนในตำบลที่ขายที่ดิน สุดท้ายใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวอย่างรวม 50 ตัวอย่าง

3) เจ้าหน้าที่ที่ดิน ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวอย่าง 2 ตัวอย่าง

ตาราง 3.1 แสดงจำนวนตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน

หมู่ที่1	บ้านเหล่า	จำนวน 5 ตัวอย่าง
หมู่ที่2	บ้านแม่เลน	จำนวน 5 ตัวอย่าง
หมู่ที่3	บ้านเปาสามขา	จำนวน 5 ตัวอย่าง
หมู่ที่4	บ้านวาก	จำนวน 5 ตัวอย่าง
หมู่ที่5	บ้านป่าตันใต้	จำนวน 5 ตัวอย่าง
หมู่ที่6	บ้านป่าตัน	จำนวน 5 ตัวอย่าง
หมู่ที่7	บ้านออนกลาง	จำนวน 5 ตัวอย่าง
หมู่ที่8	บ้านออนกลาง	จำนวน 5 ตัวอย่าง
หมู่ที่9	บ้านออนกลางใต้	จำนวน 5 ตัวอย่าง
หมู่ที่10	บ้านป่าไม้	จำนวน 5 ตัวอย่าง

8.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการศึกษาจากกำนันผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนที่ขายที่ดิน และเจ้าหน้าที่ที่ดินกิ่งอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดสร้างขึ้นมาจำนวน 3 ชุด เพื่อใช้สัมภาษณ์กับประชากรแต่ละกลุ่มตัวอย่างโดยแยกออกจากกันคือ

- ### 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.8 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ตาราง 3.2 แสดงระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

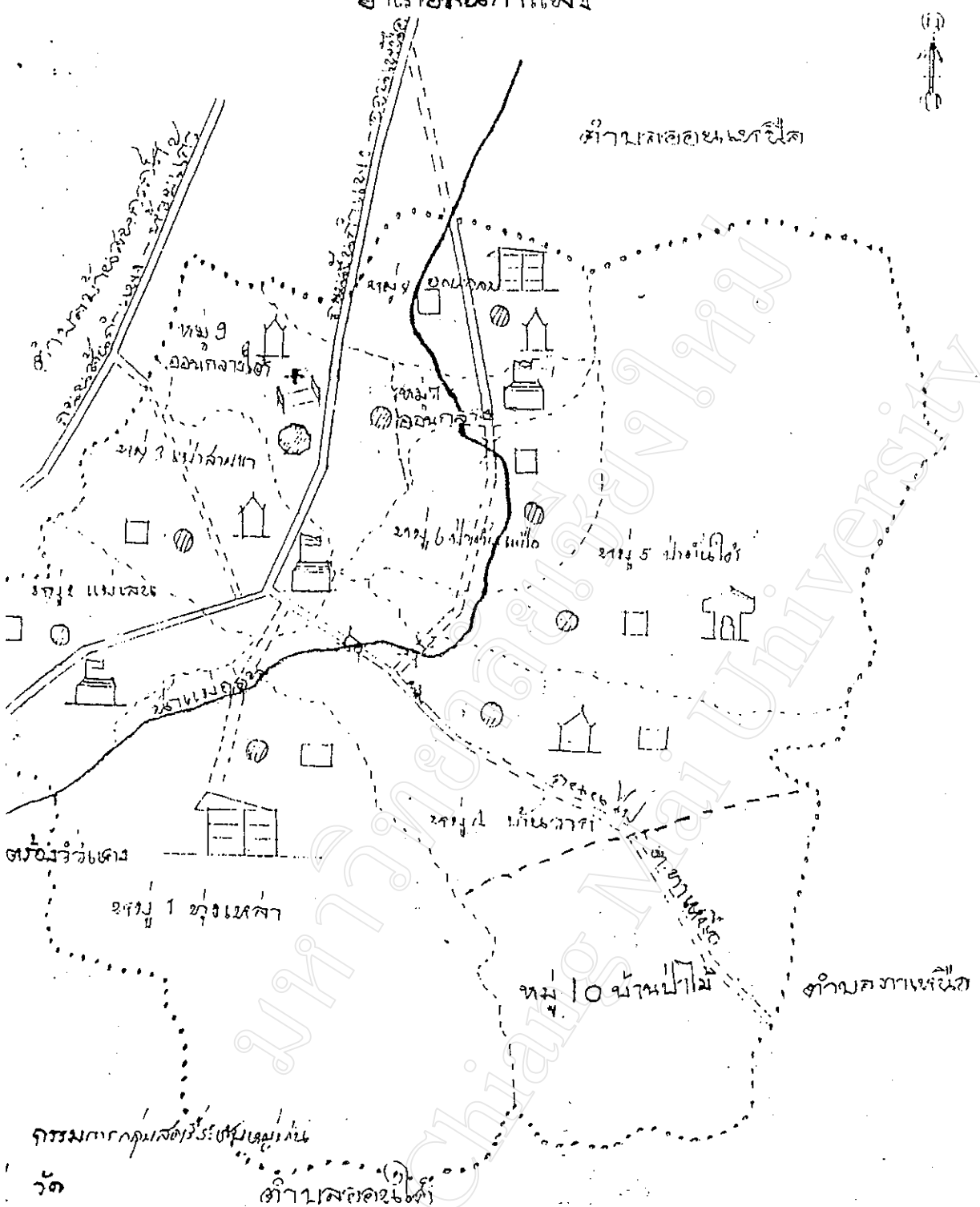
[illegible]

อำเภอรัตนโกสินทร์

อำเภอรัตนโกสินทร์

แผนที่ตำบล

- วัด
- บ้าน
- ถนน
- แม่น้ำ
- คลอง
- สะพาน

วัด
บ้าน
ถนน
แม่น้ำ
คลอง
สะพาน